

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Miten vähäpäästöiseen liikkumiseen voidaan kannustaa?

Saara Jääskeläinen, liikenne- ja viestintäministeriö

Jyväskylän Liikenne ja ilmasto –seminaari 22.9.2009

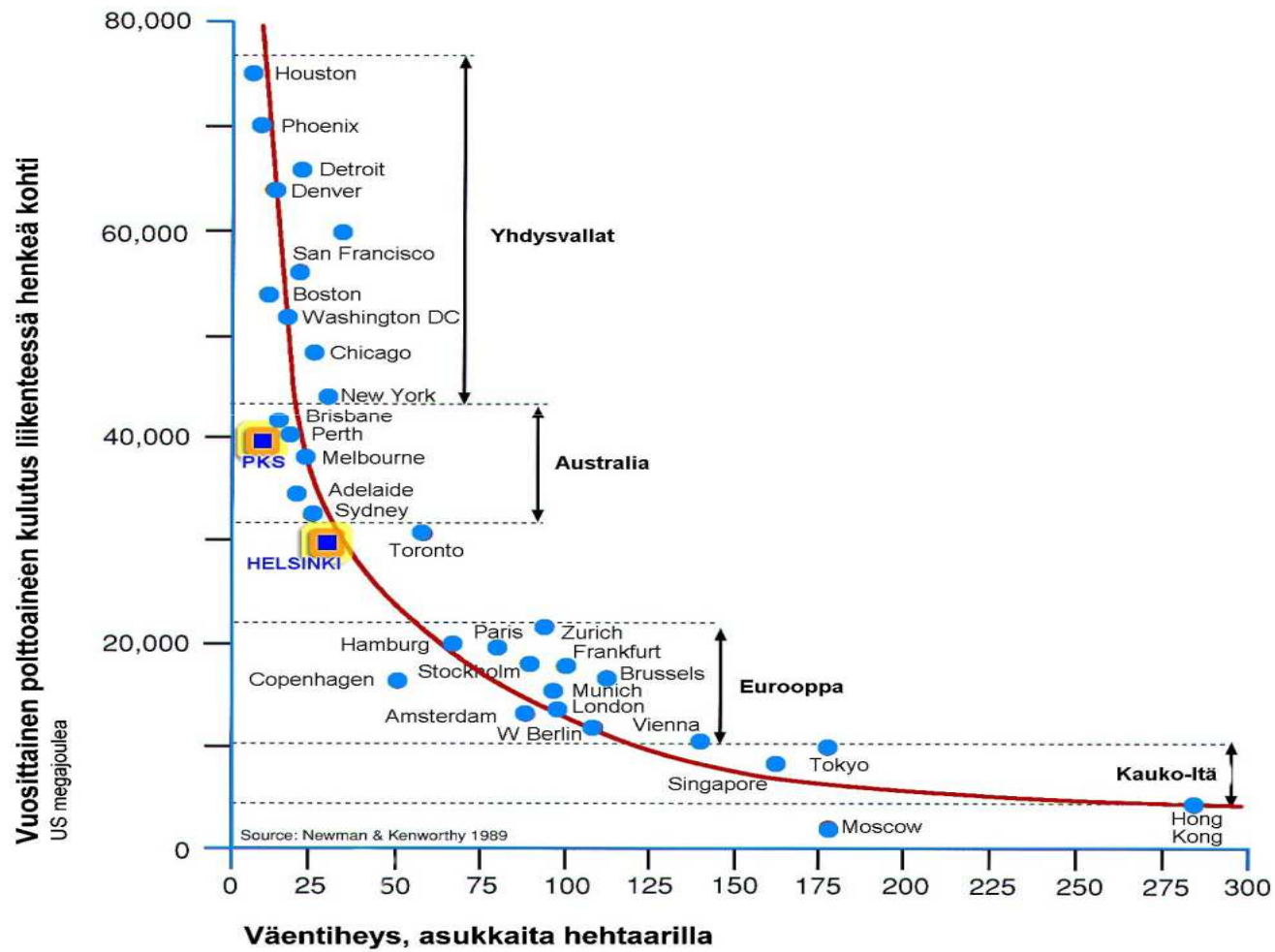
Kuinka liikenteen kysyntään / kulku- muotojakaumiin voidaan vaikuttaa?

1. Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen
 2. Joukko- ja kevyen liikenteen houkuttelevuuden lisääminen
 3. Liikkumisen ohjaus
 4. Taloudellinen ohjaus
- Perusedellytyksenä kulkumuotojakaumien muuttamisessa on joukko- ja kevyen liikenteen mahdollistava yhdyskuntarakenne sekä riittävä joukkoliikennetarjonta. Näiden lisäksi ihmisillä tulee olla tietoa henkilöautoilulle vaihtoehtoisista liikennemuodoista sekä halua käyttää näitä. Taloudellista ohjausta tarvitaan, jos pehmeät keinot yksin eivät riitä.

Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen

- Eheytyvän yhdyskuntarakenteen hyödyt:
 - Liikennesuoritteet pienenevät, kun etäisyydet pienenevät
 - Kävelyn, pyöräilyn ja muun kevyen liikenteen mahdollisuudet paranevat, kun etäisyydet pienenevät
 - Joukkoliikenteen kehittämismahdollisuudet paranevat, kun väestötiheys kasvaa

Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen

Lähteet: Towards an Urban Renaissance, Urban Task Force 1999 ja YTV

Joukko- ja kevyen liikenteen edistäminen

- LVM:n tavoitteena on 100 miljoonaa uutta joukkoliikenne- ja 300 miljoonaa kevyen liikenteen matkaa vuonna 2020
- Kuinka tavoite saavutetaan?
- Joukkoliikennelaki
 - Hallituksen esitys annettu kesäkuussa 2009
 - tavoitteena on luoda lainsäädännölliset puitteet, jotta julkisen rahoituksen ja kehittämistoimien avulla voidaan turvata joukkoliikenteen peruspalvelut koko maassa ja lisätä joukkoliikenteen käyttöä keskeisillä kaupunkiseuduilla ja niiden välisessä liikenteessä

Joukko- ja kevyen liikenteen edistäminen

■ Joukkoliikenteen kehittämisohjelma

- Hallituksen liikenne- ja viestintäpoliittinen ministerityöryhmä päätti ohjelman sisällöstä 1.4.2009
- Kärkitoimenpiteet ovat seuraavat:
 - Pysyvää kilpailukykyä joukkoliikenteeseen
 - Palvelutasoa kaupunkiseutujen liikenteeseen
 - Maaseudulle joukkoliikenteen peruspalvelut
 - Yhdellä matkakortilla helppo matkustaa
 - Matkustajan tietopalvelu
 - Sujuvaa ja täsmällistä joukkoliikennepalvelua
 - Helposti kaukoliikenteeseen
 - Joukkoliikennevyöhykkeet kaavoitukseen
 - Joukkoliikenne tutuksi
 - Liikkeelle pyöräillen, kävellen ja joukkoliikenteellä

Joukko- ja kevyen liikenteen edistäminen

- Kevyen liikenteen strategia
 - Valmistelu käynnistyy syksyllä 2009 – talvella 2010

Liikkumisen ohjaus

- Liikkumisen ohjauksella tarkoitetaan ihmisten liikkumistottumuksiin vaikuttamista pääasiassa tiedollisen ohjauksen, markkinoinnin ja palveluiden kehittämisen kautta
- Tavoitteena kestävän liikkumisen lisääminen
 - kävely, pyöräily, joukkoliikenne, autojen yhteiskäyttö, kimpakyyti jne.
 - myös järkevämpi auton valinta ja käyttö voidaan laskea osaksi liikkumisen ohjauksen kokonaisuutta
- Keinot pääasiassa ”porkkanoita”
 - informaatio, kommunikaatio, neuvonta, kampanjointi, markkinointi, yms.
 - kestävän liikkumisen palveluiden koordinointi ja kehittäminen
- Tehokas, nopea, edullinen ja helposti hyväksyttävissä oleva keino
 - esim. työpaikkojen liikkumisen ohjauksella pystytty vähentämään yksityisautoilun osuutta 10–30 % työpaikkaa kohti

Liikkumisen ohjaus on...

- liikkumisen suunnittelua ja liikkumissuunnitelmia työpaikoilla, kouluissa, rakennushankkeissa, ...
 - Travel Planning, Travel Plans (Iso-Britannia!)
- liikkumisen ratkaisuja siellä, missä matkat alkavat ja päättyvät
 - esim. joukkoliikennelippu pääsylipun yhteydessä
 - esim. pyörien ja kärryjen laadukas pysäköinti
- palveluiden suoramarkkinointia ja henkilökohtaista neuvontaa
 - asuinalueet, uudet asukkaat, perheet, opiskelijat, työpaikat, ...
 - yksin autoilun kulkutapaosuus laskenut 10–20 % kohderyhmää kohti
- tiedon tarjoamista yhdeltä luukulta
 - joukkoliikenteestä, pyöräilystä, autojen yhteiskäytöstä jne.
 - www, reittioppaat, laskurit, lipunmyyntipisteet, ...
- kampanjoita, ilmaiskokeiluja, valmennuksia
 - pyörällä töihin, testresenärer, rescoachning, scrap your old car, ...
 - auton kulkutapaosuus eräessä valmennettavassa ryhmässä laski 39 % työmatkoilla (rescoachning, Göteborg)

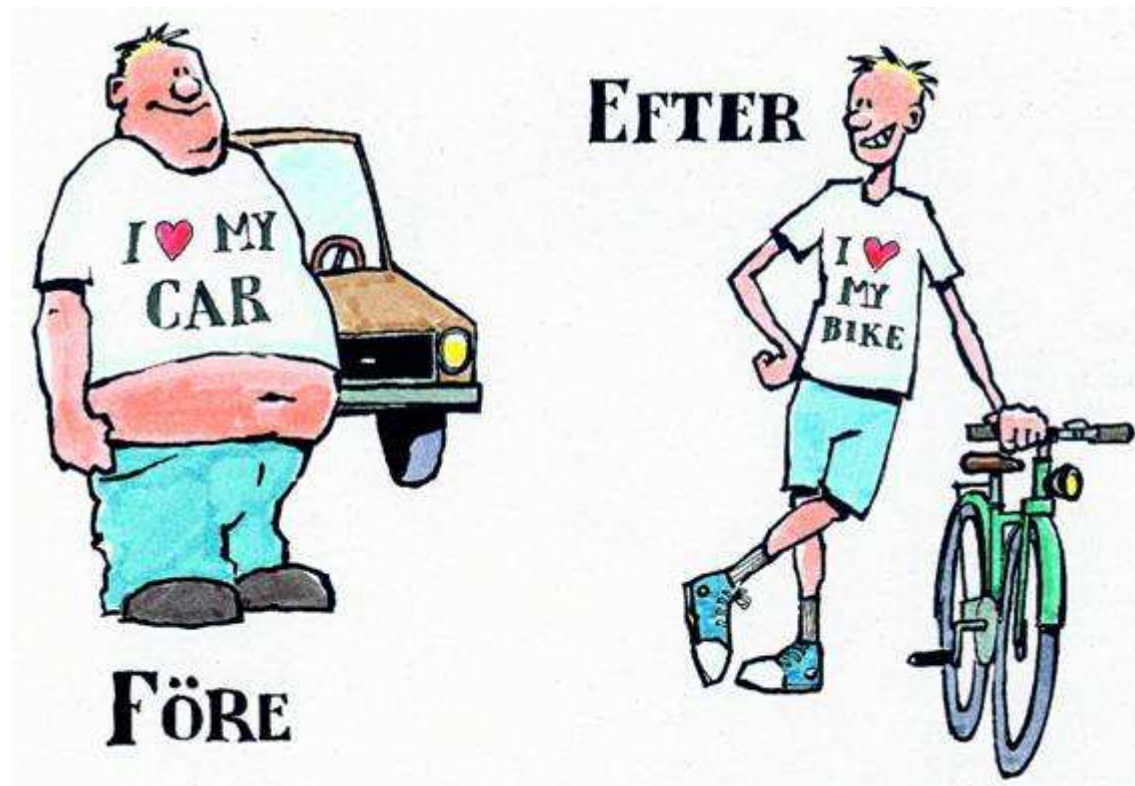
LundaMaTs - miljöanpassat transportsystem i Lund

- Konkreettisia tarjouksia
 - autoilijat kokeilevat joukkoliikennettä kuukauden ajan ilmaiseksi
 - vuoden kuluttua 40 % jatkanut edelleen joukkoliikenteen käyttöä
- Kohdennettua viestintää ja dialogia
 - kotitalouskäynnit ja aluekohtaiset infomateriaalit
- Vaikutuksia
 - 19 % sanoo muuttaneensa liikkumistottumuksiaan
- LundaMaTs:in menestystekijöitä
 - pehmeiden ja kovien keinojen yhdistäminen
 - poliittinen keskustelu ja konsensus
 - pitkäjänteinen sitoutuminen

Transport for London – Smarter Travel Unit

- Koko kestävä liikummisen paletti joukkoliikenteen lisäksi
 - Autojen yhteiskäyttö ja kimpakyydit
 - Pyöräillen töihin -ohjelmat
 - Työpaikkojen liikkumissuunnitelmat (Workplace Travel Plans)
 - Koulujen liikkumissuunnitelmat (School Travel Plans)
 - Henkilökohtaiset liikkumissuunnitelmat
 - Aluekohtaiset ohjelmat
- A New way to work -ohjelmat isoille ja pienille yrityksille
 - työkalu liikkumissuunnitelman tekemiseen ja tulosten seurantaan (iTrace)
 - tukea £20 000/yritys (konsultointipäiviä, toimenpiteiden toteutus)
- Taloudellisesti hyödyllistä TfL:lle
 - Eniten hyötyä ruuhka-ajan ulkopuolella ja keskustan ulkopuolella, jossa joukkoliikenteessä käyttämätöntä kapasiteettia → kohdentaminen!
 - Ruuhka-aikoina olisi parasta keskittyä pyöräilyn ja kävelyn edistämiseen

Lähestymistavan muutos: Muutetaan ensin käyttäytymistä, asenteet muuttuvat sen jälkeen!

Liikkumisen ohjauksen organisointi Suomessa 2010

- LVM on organisoimassa liikkumisen ohjaustoimintaa valtakunnan tasolla vuodesta 2010 alkaen
 - liikkumisen ohjaus vastuutetaan vuonna 2010 aloittavan Liikenneviraston uudeksi tehtäväksi
 - kuluttajien autovalintoihin vaikuttaminen vastuutetaan vuonna 2010 aloittavan Liikenteen turvallisuusviraston tehtäväksi
- Liikkumisen ohjaustoimintaa on tarkoitus tukea myös seututasolla ainakin neljän suurimman kaupunkiseudun kohdalla

Taloudellinen ohjaus

- LVM:n ilmastopoliittisessa ohjelmassa (ILPO:ssa) on linjattu, että päätös taloudellisten ohjauskeinojen mahdollisesta käyttöönotosta tehdään viimeistään vuonna 2012, jos näyttää siltä, että liikenteen päästöjä vähennystavoitteet eivät muuten toteudu
- Taloudellisilla ohjauskeinoilla tarkoitetaan tässä liikenteen verotusta ja/tai tienkäyttö- tai ruuhkamaksuja

Lisätietoja:

- LVM:n ilmastopoliittinen ohjelma: www.lvm.fi
(→ Julkaisuja → Ohjelmia ja strategioita)
- LVM:n selvitys liikkumisen ohjauksen organisoimisesta Suomessa: www.lvm.fi (→ Julkaisuja → Julkaisuja-sarja 2008 → 27/2008)
- Joukkoliikenteen kehittämisohjelma: www.lvm.fi (→ Julkaisuja → Julkaisuja-sarja 2009 → 19/2009)
- Helsingin seudun ruuhkamaksut: www.lvm.fi
(→ Julkaisuja → Julkaisuja-sarja 2009 → 30/2009)